

CIJENA lista: U pretplatu za čitavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 12 f. pojedini broj. UGLASL p. imaju se u apravi-lista trg Custoza 1.

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST* lista i u nakladnoj tiskari J. K. KRMPOČIĆ u Puli, trg Custoza 1. Uredništvo: Sisanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi pišu se ne vraćaju

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina III.

U Puli, nedjelja 23. prosinca 1917.

Broj 334.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJESTAJ

Beč, 22. (D. u.) Službeno se javlja: Istočno bojište:

Primirje.

Talijansko bojište:

Izjaloviše se neprijateljske navale proti Monte Asolone i proti visinama, koje mu se sa zapada priključuju.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJESTAJ

Berlin, 22. prosinca. (D. u.) Iz velikog glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Kod zapadnog Roosebekeja, kao što i kod Keanta i Moerresa prolazno pojačana topovska djelatnost. U manjim su pretpoljskim bojevima učinjeni zarobljenici.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: U pojedinim odsječcima duž Allette, u Champagni i na istočnom brljegu Moze oživjela je u večernjim satovima topovska i minska paljba.

Bojna skupina vojvode Albrechta Würtemberškog: Izvidnički udarac sjeveroistočno od Tanna doveo je do toga, te je bio zarobljen veći broj Francuza.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

U zavoju Cerne, medju Vardarom i Dojran-skim jezerom te u nizini Strume topovska se je vatra otkad dokad pojačala.

Talijansko bojište.

Popodne su Talijani uzalud napali Monte Asolone i visine, koje leže zapadno od istoga. Izjaloviše se i na veće ponovno poduzete neprijateljske navale. Paljba je medju Piave i Brentom ostala živahna.

Prvi majstor glavnog sijela Ludendorff.

Izjava Lloyd Georgesa.

London, 20. (D. u.) Reuterov ured javlja: Ministar-predsjednik je Lloyd George izrekao jučer govor, u kojem se je najprije bavio sa pitanjem prehrane te kasnije prešao na pretrijevanje vojničkog položaja na kopnu i na moru. Dvije su okolnosti, kazao je ministar-predsjednik, koje su prouzročile ozbiljne poteškoće na živu žnom tržištu, naime propala nada, e će moći dobiti iz Danske i Nizozemske maslaca i margarinu i činjenica, da je kod saveznika bilo pomanjkanje mnogo veće, negoli li se je iz početka mislilo, tako te je Engleska bila prisiljena, da nadopuni zalihе alljiraca. Drago mu je, da može saopćiti, kako je nastojanjem povjerenika za prehranu uspjele, da se poboljšaju prilike, koje su izazivale zabrinutost. Što se plovidbe tiče, smanjio se je broj gubitaka na tonaži. Broj gubitaka pada, a raste broj novih brodogradnja. Posljedica je toga, da je propalo samo 6 posto našeg uvoza, ma da je spala naša tonaža za 20 posto, to je samo za 6 posto manje negoli u prošloj godini. Iza toga prelazi govornik na promatranje vojničkog položaja te kaže, da bi ludo bilo tvrditi, da su se ispunile nade, koje smo imali u početku godine i da se naša razočaranja moraju pripisati samo ruskom rasulu. Ma da je Nijemcima služila ruska fronta kao oporavilište za iscrpljene njihove divizije sa zapadne fronte, nijesu Nijemci bili kadri, da odrše svoj posjed na zapadu; baš protivno: bili su poraženi u brojnim bitkama i imali su samo jedan znatan uspjeh, koji se mora pripisati iznenađenju, i o kojem su u toku još sada istraživanja. Nijemci su izgubili 100.000 zarobljenika, veoma skupocijeno zemljište i više stotina topova, ma da im nije na istoku prijeto opasan neprijatelj. Nije previše kazano, da bi, da je ruska vojska ispunila očekivanja, bila već sigurno skršena pruska oholost. — Dva velika događaja u potijeku čitavog rata su osvojenje Bagdada i kasnije zauzeće

Jerusolima. Osvojenje Jerusolima učinilo je najdublji dojam u čitavom civilizovanom svijetu. Daljnji je događaj od najveće važnosti ostvarenje međualjirskog vijeća, koje se bavi sa financama, gospodarstvom, plovidbom prehranom itd. — Položaj je postao puno pogibelniji uslijed događaja. Prvi je taj slučaj bio neočekivani poraz Italije. Hoću da nešto kažem, kako su francuske i engleske čete pritekly Italiji u pomoć u veoma kritičnom momentu. Nema dvojbe o tome, da je ova pomoć uslijedila su takvom brzinom, da je prenerazila neprijatelja. Bilo je to u prvom redu materijalna ali također i moralna pomoć Italiji. Čete, koje je prije nekoliko sedmica neprijatelj bio posve rapršio, vratiše se na svoju mjesta. Francuske i engleske čete mogu si prisvajati u mnogočemu zaslugu, za uspostavu talijanske fronte. Usprkos ovoj činjenici prouzročio je talijanski poraz bez sumnje brige kod francuskog i engleskog vojnog vodstva. Izazvao je potrebu, da se u pomoć talijanske vojske pošalje više divizija iz Francuske. To znači jači manjak na bojnim silama za Francusku i Englesku. Drugi događaj, koji je položaj pogorsao je činjenica, da u Rusiji već duže vremena ne vlada mir. Položaj se je u Rusiji još u posljednjoj sedmici promijenio. Rusija bliže barem po imenu u ratu sa Njemačkom. Njezina je vojska držala zaposjednutu veoma dugu liniju, što je Njemačku i Austro-Ugarsku prisililo da na protivnoj strani drže veoma znatan broj četa. Sada vlada tamo primirje, a pregovara se o miru. Odgovara posve istini, da ugovor o primirju sadržava uvjete, koji obvezuje Njemačku, da nesmiije baciti nikakvih četa sa istočne fronte na zapad. No, mi smo i prije imali takvih komada papira. Mogu reći, da bi država, koja svoju sigurnost polaže u to, da će Nijemci doslovno ili barem po duhu držati svoja obećanja, bila država, koja nije iz iskustva ništa naučila. Ovim činjenicama moramo računati. Obje su ove okolnosti pomnožile našu bojazan, te su ostalim državama naložile daljnjih obveza. S toga je po sigurnost naših vojska i naše domovine te po obranu naših saveznika od nužde, da naša država doprinese velikih žrtava, kako bi tijekom dojdne godine pojačala svoju vojsku na fronti. Sada će vlada pozvati do sada pošteđene mužev, da svoj udjel kod obrane države preuzmu na drugom polju. Što se tiče izgleda u budućnost, to nema sumnje, da su naredni mjeseci u ovoj ratu najkritičniji, jer je jedna vevlast izlučena iz rata i jer druga vevlast još ne sudjeluje u punoj mjeri kod rata.

Mirovni pregovori.

Beč, 22. (D. u.) Kako listovi doznaju sa upućene strane, ministar je vanjskih poslova grof Czernin dne 20. t. mj. popodne sa pratnjom prispio u Brest-Litowsk. Na kolodvoru je bio primljen od načelnika generalnog stožera fronte. Prvi je susretaj sa ruskim punomoćnicima uslijedio kod večere te je bio veoma prijateljski. Formalni će mirovni pregovori započeti početkom naredne sedmice, jer će njemački, turski i bugarski odaslanici prispjeti u Brest-Litowsk u petak ili u subotu te će se prije toga vršiti neobvezatni razgovori.

* Krvavi dani u Moskvi. „Kölnische Zeitung“ javlja iz Berlina: Istaknuti poznavac ruskih prilika izjavio se o sadašnjim ruskim prilika, te je rekao, da boljševička vlada zastupa stanovište, da je ruski narod zajmove već plati svoju krvlju i životima svojih sinova. Zato će vlada činiti iznimku kod plaćanja zajmova, samo kod onih vjersija, koje su većinom uzete u produktivne svrhe; a te najvećim dijelom potječu iz Njemačke. Isti pouzdanik doznaje, da su obadva ruska glavna stana u zadnje vrijeme bila pozorištem daleko krvavijih događaja, nego što se to dosada mislilo. Naročito je stradala Moskva. Tamo se desio strašan pokolj i broj mrtvih kod zadnjih nemira iznaša sigurno dva deset tisuća. („Jutr. List“.)

* Grčka vlada seli u Francusku. Hamburški „Fremdenblatt“ doznaje iz Londona, da Venizelos putuje u Pariz, jer stvar sada za ententu zlo stoji, pa bi htio, da se čitava grčka vlada preseli u Francusku.

Iz Rusije.

Pregovori. — Umorstvo generala Galkina. — Zagonetna Rusija. — Trocki se grozi giljotinom. — Što će učiniti Ukrajina. — Tajni dokumenti. — Trocki udara svoj pečat na bankovne note. — Ukrajina popušta. — Rumunji se združili s Ukrajinolma. — Protiboljševička určota.

Rotterdam, 18. „Daily Telegraph“ doznaje iz Petrograda: Iza novog otvorenja rasprava za primirje, zahtjevali su ruski odaslanici odlučno, da se njemačke čete ne smiju premjestiti sa istoka na zapad. — Ovdje prevladava mnijenje, da će iz pregovaranja doskora izići sveopći mir. Toliko stoji, da će Rusija i onda sklopiti mir, i ako ga drugi ne bi htjeli sklapati. Na više je točaka, osobito u području Minska, započelo već trgovanje. Nijemci izmjenjivaju kovinske stvari za hranu. Njemački je poslanik Lucius otputovao u Petrograd, navodno uz dozvolu boljševika.

Stockholm, 13. „Novine“ javljaju, da je general Galkin bio umoren od vojnika, kad se je vratilo sa dopusta na frontu.

Stockholm, 19. U ruskoj koloniji u Stockholmu vlada ovo mnijenje o položaju u Rusiji: U zadnje je doba došlo do mnogobrojnih pregovaranja izmedju socijalno-demokratskih stranaka u Rusiji, koje su imale svrhu, da se stvori jednodna vlada sviju socijalističkih struja. Ovu akciju za ujedinjenje vodio je ruski željezničarski savez. Akcija nije uspjela. Dok su se boljševici, socijalni revolucionarci i međunarodni menjševici zauzimali za jednodnu socijalističku vladu, izjavili se ostale socijalističke stranke, naime desnica socijalnih revolucionaraca, menjševici, narodni socijalisti, kooperativisti i agrarni socijalisti protiv učestvovanja boljševika kod vlade. Boljševici imaju medjutim veći dio sjeverno- i srednjoruskih gradova kao što i pretežni dio vojske na svojoj strani. Neprijatelji boljševika misle, da vrijeme radi protiv boljševika. Ukrajinci su predložili, neka se sastavi federativna vlada od zastupnika pojedinih država. Ukrajina, područje Dona i Kubana, Kavkaz i Besarabija nalaze se glede na svoju organizaciju na različitim stepenima razvoja. I značaj je pojedinih država raznolik. Dok je Ukrajina demokratska, dotle je područje Dona izrazito vojnička država. Osim toga zaoštruje se sve više opreka izmedju sjeverne i južne Rusije. Ne može se zamisliti trajan kompromis.

Rotterdam, „Reuter“ javlja iz Petrograda, da je Trocki u nekom govoru protiv protivnika boljševika rekao: „Vi ste zapanjeni zbog strahovlade, koju upotrebljujemo protiv naših klasnih neprijatelja. Ali trebate imati na umu, da će ta strahovlada za mjesec dana poprimiti daleko strašnije forme. Prema uzoru francuske revolucije ne čeka naše neprijatelje tvrdjava, već giljotina.“ („P. Lloyd“.)

Petrograd, 21. (D. u.) Petr. brz. ured. U odgovoru vijeća pučkih povjerenika, upravljenom na revolucionarnu ukrajinsku državu i na mjesnu vojničku radu, smatra se poželjnim mirno poravnanje spora. Vijeće pučkih povjerenika priznaje potpuno ostvarenje radnih načela. Sporazum je sa radom moguć samo pod uvjetom, da se rada izričito obveže, daneće podupirati niti Kaledinove revolucije, niti proturevolucionarne urote građanstva i kadeta.

Rotterdam, 21. (D. u.) Prema listu „Rotterdamsche Courant“ javlja „Daily Telegraph“ iz Petrograda: Sovjet objavljuje tekst tajnog ugovora, sklopljenog dne 13. lipnja 1916 medju Rusijom i Japanom i potpisanog od Sasonova i Motona. U ovom se ugovoru obvezuju obje države na ofenzivni savez proti svakoj vlasti, koja bi kušala, da u Kini postigne političku prevlast. Ne imenuje se nikakva država, ali se očito radi o Udruženim državama. Ugovor vrijedi do 21. lipnja 1921.

Bern, 21. (D. u.) „Daily Mail“ saopćuje iz Petrograda, o novom izvoru za porez sa strane Leninove vlade. Prema toj vijesti morale bi sve bankovne note (banknote) do nekog određenog roka primiti pečat vlade pučkih povjerenika, u protivnom pak slučaju propadaju. Za pečaćenje primat će se pristojbina od 15 do 40 postotaka njihove vrijednosti ne temelju progresivne tarife. Vijest o tim predstojećim mje-

rama izazvala je odmah adjo za malene note. Pristojbina za mijenjanje storbiljevih nota iznaša deset rubalja. Nemoguće je izmjeniti hiljadorubljevu notu.

Petrograd, 22. (D. u.) Petr. brz. ured. Jučer je prispio odgovor rade. Iz primitka odgovora bio je predlog centralne rade od revolucionarnog senata poslan regionalnoj vojničkoj radi u Petrogradu, koja izjavlja, da je poželjno mirno poravnanje spora. Prijedlog daje naslućivati, da se je shvaćanje rade promijenilo u prilog pregovaranjima o miru medju obim strankama.

Petrograd, 21. (D. u.) P. b. u. Jučer je prispio odgovor rade. U njemu se saopćuje, da su pregovaranja o mirnom poravnanju medju ruskom republikom i Ukrajinom dovela do ovih uvjeta: 1. Priznanje prava ukrajinske republike i ukrajinskog naroda, kaošto posvemašnje neumješavanje u poslove republike. 2. Ispunjenje zahtjeva o ukrajiniziranju četa (o premještenju četa sa ostalih fronta na ukrajinsko područje). 3. Riješenje financijalnog pitanja drž. riznice. 4. Neumješavanje vijeća pučkih povjerenika, glavnog stana i vrhovnog zapovjednika u upravu ukrajinske fronte t. j. rumunjske i jugozapadne fronte. 5. Riješenje mirovnog pitanja uz sudjelovanje ukrajinske rade.

London, 21. (D. u.) „Morning Post“ doznaje iz Petrograda: Spor izmedju boljševika, odijeljenja kozaka, kadeta i vojničkih škola u Taškentu svršio je sa pobjedom boljševika. — „Daily Chronicle“ javlja iz Petrograda, da javljaju sovjeti otkriće protiboljševičke urote. Tajno redarstvo, da posjeduje dokumentarne dokaze o tom. — „Daily News“ doznaje iz Petrograda, da se je stožer ruske armije na rumunjskoj fronti priključio ukrajinskoj radi. Petrogradske novine javljaju, da su se Rumunji na jugozapadnoj fronti priključili Ukrajinima. General je Čerbačev bio imenovan vrhovnim zapovjednikom ukrajinske fronte.

Petrograd, 19. (D. u.) Vanredni je povjerenik petrogradski otkrio proturevolucionarnu urotu kadeta. On je našao planove za plijenjenje stanova i konoba. U njegovom se posjedu nalazi listina imena kadeta, koji su novčanom prinosima poduprli širenje proglašenja za plijenjenje. Zaplijenjeno je 10.000 proklamacija, koje su navodno bile izdane od socijalističkih radnika i u kojima se uvjerava, da u Smolnyjevom zavodu rade njemački časnici. Predistraga posjeduje dokaze, prema kojima je uredništvo novine „Djen“ stajalo u svezi sa ovim buntovničkim proglašenjima. U narednim će danima biti saopćena imena i naslovi urotnika, koji će biti odsudjeni od revolucionarnog sudišta.

* **Vodja njemačkih socijalnih demokrata o separatnom miru.** U svom govoru u zast. kući od dne 18. t. mj. zahtijevao je vodja njemačkih socijalnih demokrata dr. Adler, neka se Austrija jasno i nedvolično izreče za mir bez aneksija i ratnih odšteta, jer je samo pod ovim uvjetom moguća nada na skorajnji svršetak rata. „Ako mi jasno govorimo, tad će i drugi morati jasno govoriti. Onda smo na putu, koji vodi do mira, ali ne do separatnog mira, kojega nećemo postići, već do sveopćeg mira“.

* **Njemačka i opći mir.** „Kölnische Zeitung“ javlja iz Berlina: U inozemskom se tisku širi vijest, da predstoji nova mirovna ponuda sa naše strane. Naprotiv se sa svom odlučnošću izjavlja, da to nije istina. Njemačka i njezini saveznici nemaju ni najmanje namjere, da ponove svoju velesrdačnu mirovnu ponudu.

Političke vijesti.

Mađarska sloboda.

Národní Listy“ pod naslovom „Eljen a magyar szabadság“ (Živjela mađarska sloboda) donose: Poznati slovački pisac i evangelički župnik Osuz objavija s hontskog evang. seniorata, koji se sastoji iz 34 crkava koje su sve osim 4 čisto slovačke, kakva li tamo mađarska sloboda vlada. Svećeničke se konference vode čisto mađarski, u seniorskim odborima, naprimjer u školskom, pravnom, računskom, mirovinskom, graditeljskom, sirotinjskom, potpornom nije a ma nijednog Slovaka. nije niti jednog dekana slovačkog, a na seniorskim konventima nesmiije se govoriti slovački i ako je razmjer Slovaka prema mađarima 30:4. Na evangeličkoj gimnaziji u Ščavnici, u čisto slovačkom kraju, nabrojeno je bilo godine 1916.-17. 249 čisto mađarskih djaka, a niti jedan Slovak, i ako samo 42 djaka ne znadu slovački. Prema

mađarskoj definiciji, materinski je jezik onaj, kojim djak najradije (ili) govori. A koji bi se gimnazijalac u Ugarskoj usudio kazati, da radije govori slovački nego li mađarski? Izletio bi iz škole u 24 sata. A ipak zakoni zajamčuju prema riječima gosp. Wekerla narodnu slobodu, kakove nigdje na svijetu nemaju. Dakako, na papiru...! Toliko veli češki list. Da sa pak s ostalim narodima u Ugarskoj osobito pak s Jugoslavenima ne postupa ni malo bolje, negoli sa Slovacima, to se ne usudjuje ni gosp. Wekerle tvrditi.

Gorki o Leninu.

Maksim Gorki piše o Leninu u svome listu „Novaja Žizn“: Lenin se smatra za socijalističkog Napoleona i dovršava u toliko propast Rusije. Cijelih je 25 godina bojevao u prvom redu za pobjedu socijalizma te je jedan izmedju najvećih i najznamenitijih pojava u međunarodnoj socijalnoj demokraciji. To je govornik i vodja sa svim potrebitim vlastitostima i nezavisnošću u svim moralnim pitanjima te imade sav pojam o narodu i puku kao rođeni aristokrata. Puka ne pozna. Nije nikada u njemu živio. Pozna ga jedino iz knjiga. Hoće da podpali instinkte radnika, ali radnici su za nj jedino to, što je sirovi materijal za kovača. Pitanje je sada: Može li se uz podane okolnosti urediti s tim materijalom socijalističko društvo? Sigurno ne. A zašto dakle niti činiti pokus? Ta mora ga izgubiti. (Gorki ako i je tako blizu Leninu, po svoj prilici drži, da ide Lenin za ostvarenjem socijalizma. Medjutim prema činjenicama, moglo bi se kazati, da je glavno načelo, koje Lenina vodi — mir...) (Nár. Listy.)

Domace vijesti.

Božićnica naše školske djece. Božićnica djece hrvatske škole u Pull, proslavit će se u školskim prostorijama „Narodni Dom“, u srijedu dne 26. o. mj., u 9 sati i pol prije podne, s ovim rasporedom: 1. „Božićnjak“, deklamacija. 2. „O pastiri čudo novo“, pjesma. 3. „Anđelin san“, pripovijest. 4. „Veseli ti navješćujem“, pjesma. 5. „Badnjak“, deklamacija. 6. „Radujte se narodi“, pjesma. 7. „Božić“, deklamacija. 8. „O pastiri čujte novi glas“, pjesma. 9. „Božićno drveće“, deklamacija. 10. „Svijetu se porodi“, pjesma. 11. „Božićni dar“, pripovijest. 12. „U sve vrijeme godišta“, pjesma. 13. Dijeljenje darova. U školskim će se prostorijama urediti božićno drveće, i za zabave razdijelit će se djeci darovi, voće i slatkiši. Prijatelji naše škole dobro nam došli. — Poslije će podne biti povedena djeca na kinematografsko prikazivanje u kino „Ideal“. Prikazivanje će započeti točno u 2 sata. Prvi razred ostaje rezerviran za roditelje i prijatelje naše škole, koji su nam uvijek dobro došli. Pozivnice se na zabavu ne će razaslati.

Gradska aprovizacija saopćuje: Prigodom božićnih blagdana izdat će aprovizaciona komisija 200 kg „ekstravuršta“ i 400 kg „braunšvajga“, po K 14— kg; osim toga 200 kg jetrenih klobasica i krvavica po K 8— kg, te 200 kg „presvuršta“ po K 10— kg. Prodaja će se ovih kobasica obaviti u prodavavnicu na uglu Viškog trga i Premanturske ulice i u centralnoj tržnici. — Kako se sa privatne strane doznalo, privatni trgovci kupuju ove kobasice, pa da ih onda prodavaju po 15 i do 20 K po kg, te dobivaju pri tom skoro 100 po sto. Upozorava se za to općinstvo, da se u vlastitom interesu opskrbi tim gore navedenim stvarima isključivo u prodavavnicama aprovizacione komisije.

Na Božić, u utorak, konsum će ratne mornarice ostati zatvoren. U srijedu bit će otvoren od 7—10 sati prije podne.

Zemaljska upravna komisija Margrofije Istre saopćuje: Cim je stigla vijest, da je Njegovo Veličanstvo bilo sretno spašeno od velike pogibelji života, izrazio je predsjednik Zemaljske Upravne Komisije brzojavno osjećaje lojalnosti istarskoga pučanstva, na koji je brzojav sada za tu patriotsku manifestaciju stigla previšnja zahvala. — Ista komisija primila je ovih dana od gospodje bar. Marije pl. Hütterott u korist zaklade za dizanje ratarskih naselja u Istri za ratne invalide, koji se vraćaju svojim kućama, svotu od 5000— (pettisuc) kruna. Za ovaj bogati dar presvjetloj gospodji najdublja hvala.

Glazba ratne mornarice odigrat će danas na Tegetthoffovom trgu ove komade: 1. F. Smidt: Filipovićeve koračnica; 2. Fr. v. Flotow: Martha, ouvertura; 3. C. M. Ziehrer: „Snježne grude“, valcer; 4. E. Grieg: „Počastna koračnica“; 5. K. Komzák: „Veseli karišik raznih koračnica“; 6. Fr. Jaksch: „Eljen á Magyar“, koračnica. — Početak u 3 sata i pol.

Obznana glede zračnih navala. Civilne osobe, koje jošte nemaju legitimacije za zakloništa, koja su sigurna od bomba, pozivlju se, da iste podignu osobno svaki dan od 9—12 sati prije podne kod c. kr. redarstvenog kanceliste Kutčere na c. kr. kotarskom poglavarstvu, I. kat, soba br. 3. Svaka osoba mora sa sobom donijeti legitimaciju za boravak u Pull. C. k. tvrdjavni povjerenik: Hohenbruck m. p.

Brace iz puljskoga kapitanata Franini. Ala, moj dični Franina, kako si me ti s tvojim listom razveselija! Štijen i štijen, sve besidu za besidon, a suze mi kako bobi skaču od veselja na oči. Di bin si ja brižan bija mislija, da je naš Franina još; ma kad je, Bogu dika i čast, a njemu jobra zdravlje. Sad ćemo almenom moći po kristijansku diškuriti. Franina će bit tamo gore bliže želiznici i on će moći vaik doznati, kad će novega bude. Barba Mate Balota iz Raše će svakotoliko znati ča povidati, a ja uvode u Pulli ču vaik čuvati i gledati ko je more da kraja. Franina će pisati zajno, kad dozna ča novega od velike pulitike, ča se po svitu gamblijiva, i će kako pulitik znati svaki put ča nadodati od njegovega komuna i kapitanata, barba Mate će nan vreda doteći reći, kad bude ča novega u Raši, kad i kako će malini mliti, kakova je melja sada, kakostoje tamo jazl, i ko se još more kakovega ugora tamo uloviti. Stešo će nam zajno poslati reći, kad se bude ča novega čutilo, i kad bude njegov nos počutilja, da ajer ni čist, i da se kakova fortuna paričiva. Brace u Pulli pak će gledati, da povl ča od našega kapitanata, da reče svoju od unega, ča će naše ljude interesati, a kad bude još vrimena ima, će moći, kako ga bude volja, čakulati od unega, ča ni nikad bilo, ni nikad ne bude. Brace će vaik nástojati uko listi, ča mu budu pisali Franina, barba Mate Balota i Jurina, i ko se bude još ki od kuda uvavlja, pak će po pravici povidati, ča nas gre i ča nas ne gre, ča moremo dobiti i ča moramo dobiti. Za sad ni niš od velike importance, nego da se je naš ministar zmaka gori u Litovski Best, to je tamo u onoj poljskoj zemlji, ča smo mi Rusima uzeli, ma kad je poša kja, ni stlja povidati ča da četamo i kako da će delati. Reka je, da gre paričivati mir, ma ja ne znan ča će s tega biti, Franina je pisa, da je mala šperanca. Kad ča bude, ču van znati reći. Drugo mi ne ustane, nego da pozdravim Franinu od svega srca moga, a pokle sve za njin, i da željin svin dobre božićne svece, da bi hi svi u kumentstvu sprovodili, ma da bi Boga da, da bi almenom drugi sveci bili bolji i da bimo hi svi skupa sprovodili, mi, ki smo uvode, i naša braća, ki se briži moraju sada po barakah lediti. Bog da bi svin vrnija zdravlje i kumentstvo, i sve, ča si od Boga žele! Brace od kapitanata puljskega.

Kreditno i oskomptno društvo trg Custoza br. 45 ostat će uslijed pomanjkanja osoblja zatvoreno do 2. siječnja 1918.

Milodar za hrvatske škole u Pull. Prigodom „Božićnice“ položeni su preko naše uprave sliedeći doprinosi: Sakupljeno je po gg. Milanu Santini i Dragutinu Radoševiću, medju jugoslavenskom momčadi na Njeg. Vel. brodu „Erzh. Franz Ferdinand“, kruna 746.92 i položeno preko uprave našeg lista s ovim popratnim riječima: „Prigodom otvorenja hrvatske škole u Pull sakupljeno je po gg. Milanu Santini i Dragutinu Radošević na Nj. Vel. brodu „Nadvojvodu Franju Ferdinand“ i to medju jugoslavenskom momčadi malena ova svota u znak, da i mi hoćemo da pomognemo podignuti našu staroslavnu kulu i da šaljemo maleni ovaj dar, našem domu na oltar, te da popratnim ovim riječima umolimo i ostale Jugoslavenne, koji su zaostali i nijesu udijelili koju svotu, da probudimo spavajuću snagu naše malene djece, i koji se nijesu u ovo kritično doba sjetili, da smo zaostali jedino za to, jer nemamo prosvjete i nemamo naših narodnih škola. Treba shvatiti da je narod bez škola, narod bez budućnosti i zato ne smijemo napuštati našu omladinu da i ona u budućnosti nesvijesno gine, kao što mi ginemo sada. Zar da i oni budu pod tudjinskim jarmom, ko što smo i mi danas? Ne! Zato zajednički s našom braćom poduprimo naše škole, jer to je naša budućnost, i škole će doprinijeti ako i ne našom blagobitu, a ono barem blagobitu naše djece. Naši će se potomci za zahvalnošću sjećati nas, svojih roditelja, i trajan će spomen ostati u njihovim srcima za našu požrtvovnost i naše žrtve, koje danas za njih doprinosamo. Ustrajno dakle i zahtjevajmo naša prava, našu slobodu i našu samostalnost. Pri tom sakupljajmo i za naše škole, nek se čude, se dive i nek se uvjere, što su mornari.

kadri, da učine. Mi branimo danas naš dom, patimo, ali patimo s uvjerenjem, da je to za našu bolju budućnost. I kao što znamo us trajno već preko tri godine i po snašati bremena i težinu života, tako moramo i pokazati, da se znamo istinski žrtvovati za narodnu stvar! Darovaše: po K 15—: Santini Milan, Kučan Frane, Mosunić Mate; po K 14—: Skokandić Petar, Glušević Franjo; po K 13—: Brkljača Stjepan; po K 12—: Dragojević Marko, Kekez Jakov; po K 11—: Skarić Niko; po K 10—: „W.“, Mestrovic Nikola, Dujmović, Hajduković, Bučić Antun, Peruško Jure, Zemunik Mate, Buvinić Mate, Filipi Marčelo, Turčinov Edvard; po K 9—: Andrijašević Ante; po K 8—: Smolica Ivan, Kozulić Dinko, Buterin Nikola; po K 7—: Banina Miroslav, Periša Antun, Zenzerović Ferdinand; po K 6—: Luin Marij, Bezmolinić Ljubo, Kuljiš Šime, Tumić Ivo, Kopajtlić Vazmislav, Grbavica Božo, Varesko Antun, Blažina Mate, Višković Frane, Sorić Ivan, Kokić Marko, Peruza Šime, Gustić Petar; Matković Ivan, Stojanović Mile; po K 5—: Radošević Dragutin, Mileusnić Djuro, Severac Ante, Živković Djuro, Jutrančić Ivan, Čudina Marko, Perčić Ivan, Glavaš Ivan, Stručić Križan, Tabain Niko, Begonja Jozo, Kozulić Krste, Datković Iva, Lović Ante, Cotov Mate, Tomašić Marko, Mlčić Frane, Škoda Jure, Valerijev Ivo; po K 4—: Vulić Mate, Rukavina Petar, Relja Josip, Padjan Mate, Valerijev Ante, Surjan Jure, Matešić Frane, Delić Mate, Separović Petar, Vezili Ivan, Skaoza Tome, Smoljan Antun, Percauz Antun Peruško, Matana, Peršul Ivan, Vaselić Dinko, Perhat Ivan, Pauk Ante, Gladić Jakov, Bablić Franz, Taras Grgo, Illjić Anton, Zenta Mate, Marelić Marko, Kastelić Ivan, Kolunbatović Djuro, Pavlaković Jakov, Fabijanić Antun, Pucar Ilija, Fabijanić Ivo, Miliša, Kosara Blaž, Mihajl Šime, Pekić Šime; po K 3—: Trbuković Jure, Krizmančić Franjo, Grubišić, Dragobratović Iva, Busanić Marijo, Jajlić Simo, Pavlić Juraj, Roter Emil, N. N., Juricin Josjo; po K 2—: Benusi Zane, Ckatić Josjo, Krnić Šime, Sarić, Kunešić Marko, Coslović Celin, Andrijić Paval, Matijaš Ivan, Matijasević Petar, Gvozdančić Tomo, Tresić pl. Pavičić, Barbarić Jure, Jurković Paško, Valković, Batinić Petar, Stosić Bernardo, Radetić Spiro, N. N., Bezinović Niko, Gazlin Pajo, Mikić Bartol, Arbanas Ilija, Trimotin Kuzma, Gržeta Josjo, Hrončić Dinko, N. N., Superina Johan, Mikulićin Marijan, Baresić Ante, Vičić, Ladić, Kalmeta, Sardelić, Radović Josip, Miše Nikola, Pavlić Ante, Bogdanić Ivo, Kurtin Tomo, Kaludera Stipe, Borčić Luka, Bilisko Vladimir, Medić Ivo, Justić Frane, Pajalić Niko, Crnobori Blaž, Bonja Ivo, Zorić Krsto, N. N., Vuknić; po K 1—: Jurašin Nikola, Brujević, Stepančić; po K 1:50: Manestar; po K 1:20: Popović; po K 1—: Sandrić, Krejčić Konrad, Lukarić, Novak Aluniciat, Plantak Djuro, Segota Ante, Klarin, Sapunarić; po 80 para; Jurićev; po 50 para: Desantić. Evala Vam, plemenita momčadi! Evala Vam na ljepoj svoti i na poštenoj besjedi! Dao Bog, da se Vaše i naše težnje čim prije oživotvore, a mi sami pak moramo nastojati da ih provedemo u život! Od nas Vam i od naroda našega srdačna hvala. Živjeli!

Na plodnoj Hani.

Izmučene, gladne i isprebijane izbacio nas vlak onog lijepog, vedrog dana, na prostrani kolodvor u Mohelnici. A ostobodivši se tako polovice svog tereta, pojurio je s ostalima pojačanom brzinom dalje, kao da se veseli, što se izbio suavišnog tereta. Na kolodvoru se nagromadilo par stotina bjegunaca. Pojedine su obitelji sakupile „svoje stvari“ na razne strane, kako bi u slučaju, da nas razdijele, ostali zajedno bližnji susjedi, rođjaci, znanci, prijatelji. Vozovi su čekali pripravni. Dugi red teretnih kola, pod svaka upregnut par konja sa njemačkim i češkim vozarima, već prema tome iz kojeg su sešla kola potjecala. „Staroste“ i „burgermajsteri“ dogovarali se s panem kancelistom, koliko može koji da uzme bjegunaca u svoje selo. Opazala se razlika u mišljenju. Burgermajsteri nijesu bili skloni bjeguncima, dok su se staroste za njih zauzimali. Bjegunci su na sve nepovjerljivo gledali, bili su već izmučeni svim tim računanjima. Nije ih se ni malo ticalo, da će ih uzeti u Loštice stotinu, i da ih u Moravičane može uzeti samo dvanaest. Bili su umorni i gladni. Rastanak s rođjenom kućom, s onim nalenim se'om, zadnji pogled na vrtove, polja, livade, ostaviti sve to, a ne znati, hoćemo li još ikada to ugledati, sve je to bilo previše za naš naivni razum. Nitko se nije pitao zašto moramo

Dalje su položeni istom prigodom, i u istu svrhu sljedeći doprinosi: Ratni pripomoćni odbor u Puli polaže K 300—.— Sakupljeno po gosp. Janku Blažiću i Šimi Vraniću, medju jugoslavenskom momčadi na Nj. V. brodu „Prinz Eugen“ K 876— (prije K 524—, ukupno K 1.400 imena plemenitih darovatelja, donijet ćemo naknadno). — Sakupljeno po veleč. gosp. Ljubomiru Nikoliću župniku, medju našim bljednim evakuircima u Ziersdorfu K 150— (imena plemenitih darovatelja objelodanit ćemo naknadno). — Prigodom rastanka sa gosp. Benjaminom Žerjal, sakupljeno je na njegov prijedlog u veselom društvu K 77—.— Darovaše: po K 50—: Benjamin Žerjal; po K 17—: Obitelj Dominis; po K 5—: Jovo Mihovilović i Vjekoslav Grünbaum. — Sakupljeno po gdjici Viktoriji Mičetić u Škrljevu K 53:10 (imena plemenitih darovatelja, donijet ćemo naknadno) — U počast uspomene blagopokojnog svojeg nezaboravnog strica, preč. gosp. Dinka Pindulića, kanonika iz Baršana, polaže gosp. Niko Jelderlinić iz Kanfanara K 50—.— Dalje polažu po K 50—: N. N.; po K 20—: veleč. gosp. prepošt Josip Ed. Wiesinger i N. N. — Za darovane mu blokove sa strane uredništva, polaže gosp. dr. Lovro Scaller K 3—.— Ukupno K 1.599:10; zadnji iskaz K 30.296:60; sveukupno K 31.895:70. Živjeli plemeniti darovatelji! Naprijed bez smetnje za hrvatske škole, dok ne prokrčimo put do naše sretne budućnosti!

Prodaja ribe. U slučaju, da prispje riba prodati će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5531.

Dnevne vijesti.

Bečka amazonka. Pred nekoliko dana obrđavala se je u auli bečke univerze mirovna skupština, koju su sazvali židovski akademici. Došli su također njemački nacionalni djaci, kako bi skupštinu osujetili. Kad je neki akademik govorio za mir, Nijemci su odlučno protestirali. Oglasila se i kei ministra-predsjednika dr. Seidlera, koja je u vatrenom govoru zahtjevala „objedonosni mir“. Nijemci su pratili njezin govor s poklicima „Živio rat!“ Židovski su djaci razljućeni navalili na Nijemce, i gospodjicu su Seidlerovu htjeli da bace iz dvorane. Obe su strane užasno psovale. Medjutim je bila pozvana policija, koja je opkolila sveučilište, dok je rektor posredovao, i tako je napokon uspjele da se pristaje i protivnike njemačkog mira odpremi kući.

Novi jugoslavenski list. Na badnjak počeo će u Zagrebu izlaziti jugoslavenski list, pod naslovom „Glas Slovenaca, Hrvata i Srba“. Odgovorni je urednik toga lista dr. Ivan N. Novak, a list će se baviti političkim, kulturnim i gospodarskim pitanjima Jugoslavena, t. j. Hrvata, Srba i Slovenaca.

Podupirajte Družbu!

odlaziti, ta to je i onako bilo jasno svima. Takova zapovijed! Moraš otići, jer je takova zapovijed, i jer te ophodnja s naperenim bodom iz rodjene kuće tjera. Ne pomaže naricanja, ne pomaže jauk, moraš ostaviti ono, što si kroz cijeli život obradivao. „Zbogom kućo moja, tužna sećo moja... Mi smo mladji išli. Ta naučeni smo biti, da uvijek sjedimo kod kuće, kod majke, a da ne okusimo ni bijede, ni nevolje i da ne osjetimo netašice. Nijesmo mogli pojmiti, da nam može biti negdje drugdje puno gore, negoli u rodjenoj kući. Jest istina, plakali smo i mi m'adi, kad smo morali da bacimo zadnji pogled na se'lo, iz kojeg se do tada nijesmo maknuli, ali smo ipak odlazili s drugim čuvstvima u tuđi svijet, negoli je odlazio onaj stari Grgo, koji se već svega nasitio, koji je kroz cijeli svoj vijek orao i kopao istu grudu, obradivao isto polje i sedamdeset godina koracao istim stazama i putevima. Pedeset je godina sakupljao paru do pare, krunu do krune, pedeset se godina znojio od ranoga jutra do kasne večeri, pedeset je godina trpio, šteditio i otkidao od svojih ustiju, a sve to za to, da uzmogne osloboditi onu potleušicu od dugova, da uzmogne uzdignuti potleušicu za jedan kat, da uzmogne ograditi vrt, i kupiti onu livadu, što je morao još njegov djed da radi dugova prodati. Ali nakon pedeset godina nastojanja i rada, nestalo je te potleušice, i na njezinom se mjestu bijela jednokatnica, koja je bila sada bez du-

Iskaz

do sad sakupljenih svota prigodom otvorenja hrvatske škole u Puli iz krugova ratne mornarice.

Njeg. V. brod „Viribus Unitis“	K 2000—
„Radezky“	1645—
Radnici c. i kr. arsenala	1519:40
C. i k. bolnica ratne mornarice	1466:90
Njeg. V. brod „Prinz Eugen“	1400—
„Stephanie“	1225:30
„Zrinyi“	1213—
„Erzh. Karl“	1175:30
„Krp. Erzh. Rudolf“	1042—
„Habsburg“	846:90
„Eh. Ferdinand Max“	840—
„Tegetthoff“	777:20
„Erzh. Franz Ferd.“	746:92
„Arpad“	713:30
Momčad vojarne ratne mornarice	710—
Njeg. Vel. brod „Teodo“	611—
„Uša“	589—
„vent István“	408:60
„Babenberg“	393:80
„Custozza“	370:92
„Saida“	368—
„Bellona“	303—
„Erzh. Friedrich“	298:40
„Kaiser Max“	260—
„St. Georg“	242—
„Adria“	228—
„Leopard“	201—
Momčad sa radio-stanice u Puli	200—
Momčad sa „Fliegerkorps“	186—
Posada stanice „Kabala“	151—
Njeg. V. brod „Čsepel“	135—
Momčad sa c. i kr. lučkog zapovjedništva	134—
Njeg. Vel. parobrod „XIV“	131—
Momčad bojne pošte ratne mornarice	120—
Nj. V. brod „Herkules“	117:92
Njeg. Vel. brod „Chamaleon“	114—
„parobrod „V.“	107—
Njeg. V. torpiljarka „71“	106:24
Momčad kod utemeljenja municije	102:60
Njeg. Vel. brod „Lussin“	100—
Oružnici i momčad ratne mornarice	96:20
Njeg. V. brod „Kaiserin Maria Theresia“	92—
Momčad provijantskog ureda	77—
Momčad u „Marinekasino“	72—
Momčad ronilačkog odjela	67—
Njeg. Vel. torpiljarka „88“	60—
„91“	53—
„brod „Pandur“	43—
„Reka“	40—
„Minerva“	39:20
„torpiljarka „83“	28—
„brod „Trabant“	25—
Kopnena ljetalačka stanica rat. mor.	25—
Momčad mornarskog odjeljenja u Beču	23—
Momčad parnih čamaca „18“ i „20“	22—
Njeg. Vel. torpiljarka „70“	20—
„torpiljarka „89“	20—
„brod „Pluto“	14—
ukupno kruna	23.577:10
C. k. redari u Puli	K 338—
Bosanski vojnici u Puli	180—
C. kr. poštanski namještenici u Puli	131—
Jugoslavenski željezničari u Puli	K 54—

gova, vrt je bio ogradjen visokim zidom i livada je bila njegova. Sve su to bile svete stvari, s kojima on ne bi bio mogao da mirno legne u grob, i koje si je u svojoj dvadesetoj godini postavio za cilj. A sad bi stari Grgo mogao bio živjeti mirno i bez brige, jer je svoju dužnost potpuno ispunio. Ali kad je počeo najljepše da živi, eto, gdje se najednom miješaju drugi u njegove poslove, drugi, koji ne znadu, da je on pedeset godina života upotrijebio za to, da podigne jedan kat na svojoj potleušici. A i ni mi m'adi nijesmo to shvaćali, i ako smo to znali. Idemo u svijet, pa ćemo nešto nova doznati, govorili smo si. Ta svijet je prostran, dalek, širok, velik, govori i snog tješili i varali sebe i druge. „Kuda sunce teče, i moj se kruh peče“ znao je ovaj ili onaj da kaže, a mi nijesmo još znali, da kruha ne mora baš uvijek biti... Teta je Ulrika naricala na vas glas, ta bože moj, nije to šala, ostaviti ono iko polja, ono iko livada, vinograda i šuma, a uz to punu kuću žita, punu konobu vina, pune škrinje svakovrsna blaga i pun tavan mrsa. Ali se ipak išlo. Nekoliko odijela, sve što je moglo da se strpa u jednu vreću i — putuj! A onda četiri dana vožnje. Vagoni prenapunjeni, do 50 osoba u svakome, ono što se imalo, to se u dva dana pojelo, a i se putovalo dalje. Vlak je bio jako lijep, kao da mu bilo žao tolikih ubogih žrtava...

(Nastavit će se.)

„HRVATSKI LIST“

prodaje se:

Vodnjan: Prodaja duhana A. DEBETTO.
Kunfanar: Prodaja duhana TURČINOVIĆ.
Pazin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.
Poreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH
Trst: Novinsko opravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEC & Comp.
Buzet: D. SIROTIĆ.
Volosko: M. STIRN.
Lovran: A. BASSAN.
Kastav: LJ. JELUŠIĆ.
Tinjan: DUSAN DEFAR.
Cerovlje: JELE GRAH.
Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAČ.
Višnja: A. GASPARINI-GRŽINA.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće lovoričke, smilja, dušice, smrčaka, pelina, kao i svakovrne ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

Cafe Tegetthoff

najveća kavana u Puli.

Ima na raspolaganje veliki broj austro-ugarskih, njemačkih i švicarskih novina, u hrvatskom, českom, njemačkom i talijanskom jeziku.

Veliki salon. - 5 biljara. - Točna poslužba.

Za mnogobrojni posjet preporuča se vlasnik.

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrsti pokućstva, šivaćih i drugih strojeva

poznata tvrtka

FILIP BARBALIĆ, Šisanska ulica.

Tapetarske radnje i popravke pokućstva obavlja brzo uz umjerenе cijene.

Hrvati, Hrvatice!

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Cirila i Metoda“.

MALI OGLASNIK.

Sobu s pokućtvom tražim u ulici Sissane ili u blizini. Ponude na upravu ovog lista.

Traži se sposoban brušački radnik za fine radnje, koji nek se obrati na brušačku radionicu u Premanturskoj ulici br. 7.

Traži se stan sa dvije sobe, kuhinjom (po mogućnosti k tome malu sobicu) s vodom i plinom, za malu obitelj. Adresu položiti na upravu lista.

Stare poštne marke kupuje četovodja Makso Sikošek pošta Podsreda, Štajerska.

Urarski pomoćnik može nastupiti odmah uz dobru hranu i platu kod urara Alojisa Hradić u Pazinu.

Knjižara papirnica i knjigovežnica**Ivan Novak**
Pazin, (Istra)

Preporučuje prigodom božićnih blagdana i nove godine, svoju bogatu zalihu svakovrsnih razglednica.

Dalje preporuča svoju zalihu kalendara, i to: „Danteu, malu i veliku praticu, Kalendar Srca Isusova, Veliki zabavni kalendar, „Vojnički kalendar“ kao i dnevne, tjedne i džepne kalendare za god. 1918.

Naručbe se opravljaju brzo i točno.

Preporuča se nabaviti knjige

B. pl. Suttner: Dolje s oružjem . . . K 3.—
 L. prof. Tolstoj: Hadži Murat . . . 2.—
 A. Bebel: Žena i socijalizam . . . 5.—
 U. Sinclair: Močvara . . . 5.—
 M. V. de Fereal: Španjolska Inkvizicija . . . 3.—
 G. Garibaldi: Tajne grada Rima . . . 2.50
 N. Vuksjević: Sabrane pripovijesti . . . 1.50

Za poštarnu je nužno poslati 30 fillara više po knjizi.

Veliko skladište brošura i knjiga.

Cijenik šalje se na zahtjev badava.

„Naša snaga“

Zagreb, ilien 55. I.

Čestitam Božićne blagdane cijelom našem narodu, osobito onim, koji najviše trpe u tuđini, i čeznu za trenutkom, kada će se da povrate miloj domovini! Srdačne pak čestitke šaljem i našim vojnicima, koji već četvrti Božić na ratištu slave! Svima najmilije pozdrave!

MANDA VOJNIĆ

Ličnjak kod Pule.

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Kćerka noći

Drama u 3 čina

Početak: 2:30, 3:40, 4:50, 6 i 7:10 s. pop.

Noprekidna predstava.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Uti se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo si pridržuje pravo promijeniti raspored.

Politeama Ciscutti.

Danas u Nedjelju

velike kinematografske predstave sa sljedećim rasporedom:

Život za život

Drama u 5 čina s prologom.

U glavnim ulogama: Elen, Richter, Heinrich, Koser-Titz

Kako ću se riješiti svoje punice?

Vesela igra.

Početak: u 2, 3:30, 5 i 6:30 sati popodne.

CIJENE za ovaj film: Ulaznica za parter i lože K 1.—; lože K 2.—; zatvoreno sjedalo 50 fil.; galerija 40 fil.

Takodjer za djecu! — Salonski orkestar!

„DANICA“ koledar

društva Svetojeronimskog

za godinu 1918.

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Custoza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.